

ارزیابی اکسشن برتر گونه *Festuca ovina* L. استان اردبیل به منظور استفاده در غنی سازی و احیاء مراتع نیمه استپی

جابر شریفی^{1*}، علی اشرف جعفری²

1 و 2- نویسنده مسوول: استادیار پژوهشی، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران، Sharifnia.j@gmail.com
2- استاد پژوهشی، بخش تحقیقات مرتع، موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران، aajafari@rifr-ac.ir

چکیده

گونه *Festuca ovina* L. از گندمیان چند ساله ویژه مراتع نیمه استپی است. به منظور ارزیابی کیفیت رشد، عملکرد تولید علوفه و تولید بذر، مقاومت به تنش های خشکی، مقاومت به چرای دام، پنج اکسشن از این گونه در قالب طرح بلوک کامل تصادفی تحت شرایط دیم با سه تکرار در ایستگاه سامیان اردبیل مورد کاشت قرار گرفت. پس از استقرار نهال ها، در انتهای فصل رویش، صفاتی از قبیل درصد زنده مانی، پوشش تاجی، ارتفاع بوته، قدرت نهال، عملکرد علوفه و بذر، اندازه گیری از سال 1389 تا 1393 اندازه گیری شدند. داده ها با استفاده از نرم افزار SAS مورد تجزیه واریانس قرار گرفت و مقایسه میانگین به روش دانکن در سطح 5 درصد انجام شد. نتایج نشان داد که درون اکسشن ها در سه سال متوالی برای صفات عملکرد علوفه، اختلاف معنی داری وجود داشت ($P < 0.05$)، بیشترین امتیاز مربوط به اکسشن های 1 (منطقه نیر) و 4 (منطقه طالش) بترتیب 506/17، 496/33 کیلوگرم علوفه خشک در هکتار است. از نظر عملکرد بذر بین اکسشن ها اختلاف معنی داری نشان نداد ولی میانگین تولید بذر بین 68/44 تا 105/83 کیلوگرم در هکتار متغیر بوده است، اکسشن های انتخابی می توانند در فرآیند اصلاحی جهت تولید علوفه در مناطق خشک و نیمه خشک قرار گیرند. همچنین می توانند جهت تولید بذر اکسشن های برتر از این توده ها استفاده کرد.

واژگان کلیدی: *Festuca ovina*، تولید علوفه، تولید بذر، استان اردبیل.